

Scope of Architectural Services and Fees **CCA International Conference**

Zagreb, Croatia

October 13-14, 2022

Dubravko Bačić: Introduction

Hrvatska komora **arhitekata**

Imenici

Komora

Zakoni i propisi

Natječaji

Samo za članove

Stručno usavršavanje

Arhiva glasila

Standard i cijena arhitektonskih usluga Međunarodna konferencija HKA

Scope of Architectural Services and Fees CCA International Conference

4.10.2022.

Standard i cijena arhitektonskih
usluga – Međunarodna
konferencija HKA / Scope of
Architectural Services and Fees –
CCA International Conference / O
PREDAVAČIMA / ABOUT THE
LECTURERS / Zagreb, 13. i
14.10.2022.

Scope of Architectural Services and Fees

CCA International Conference

Zagreb, Croatia

October 13-14, 2022

Axel Paulus

Sarah Lupton

Manos Stellakis

Carla Lima Vieira

Kornel Kobák

Alex Găvozdea

Matthias Pfeifer

Frank Stasi

Mima Suhadolc

Četvrtak / Thursday, 13 October

- 15:00 Rajka Bunjevac (Hrvatska / Croatia), Dobrodošlica / Welcome
15:05 Dubravko Bačić (Hrvatska / Croatia), Uvod / Introduction
15:15 Axel Paulus (Švicarska / Switzerland)
15:45 Sarah Lupton & Manos Stellakis (UK) > **ON-LINE !**
16:15 Pauza / Coffee break
16:30 Carla Lima Vieira (Portugal)
17:00 Kornel Kobák (Slovačka / Slovakia)
17:30 Alexandru Găvozdea (Rumunjska / Romania)

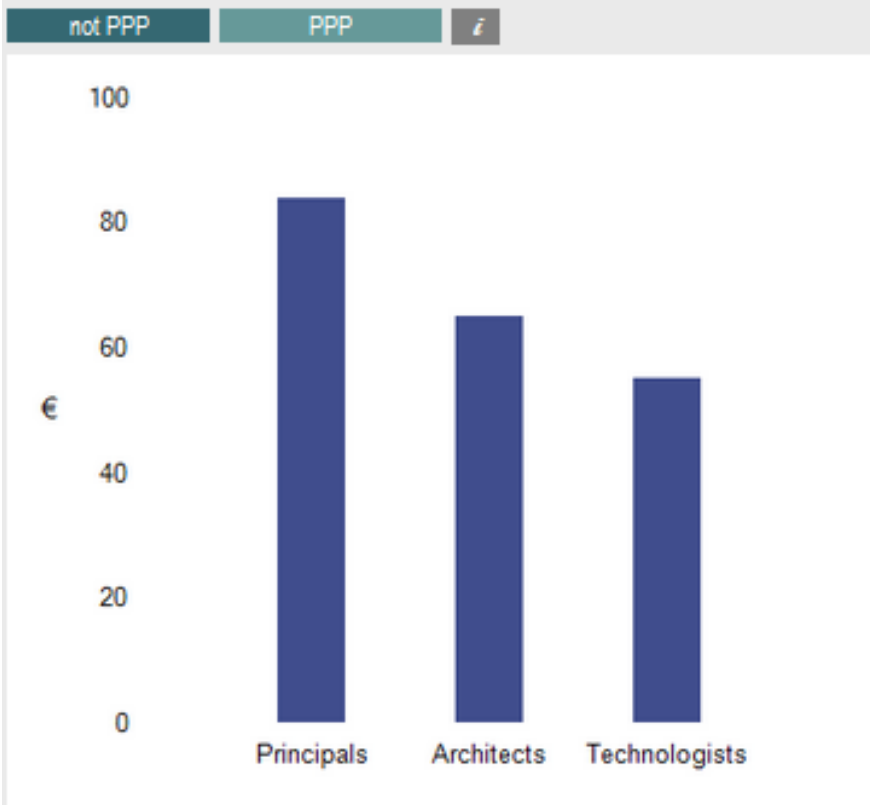
Petak / Friday, 14 October

- 15:00 Damir Mance (Hrvatska / Croatia), Uvod / Introduction
15:05 Matthias Pfeifer (Njemačka / Germany)
15:35 Frank Stasi (Austrija / Austria)
16:05 Pauza / Coffee break
16:20 Mima Suhadolc (Slovenija / Slovenia)
16:50 Okrugli stol / Round-table discussion
17:50 Zaključci / Conclusions (Rajka Bunjevac, Dubravko Bačić, Damir Mance)

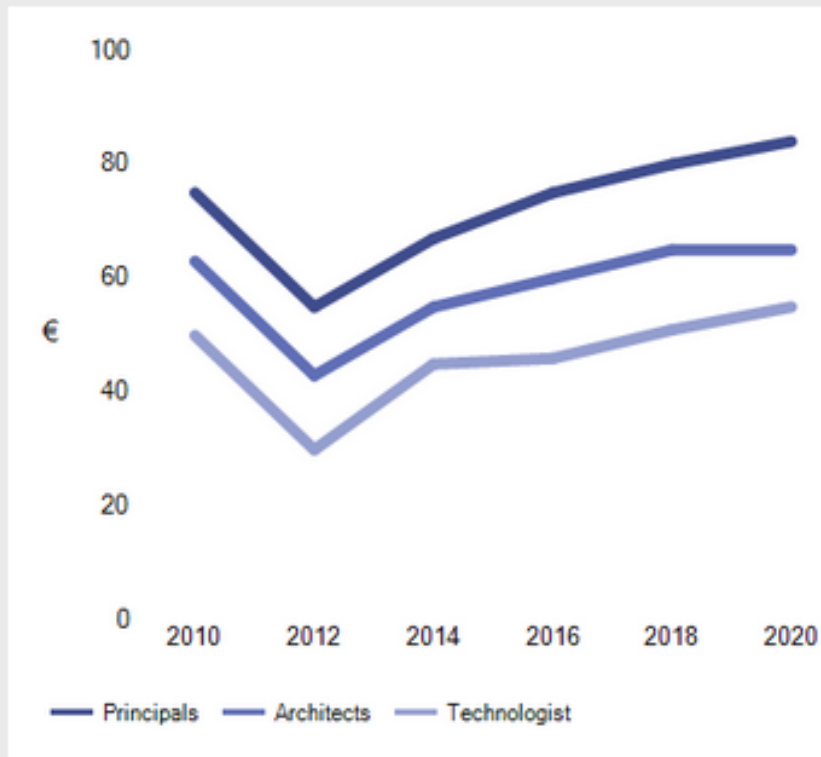

Architects' Council of Europe, Sector Study, Hourly Rates (2010-2020, and 2020 average)

Hourly Rates (€) 2020 Europe

Hourly Rates (€) 2010-20 Europe

Hourly Rates (€) 2020 Europe

[Download Table](#)

Principals	Architects	Technologists
84	65	55

Hourly Rates (€) 2010-20 Europe

[Download Table](#)

Principals	Architects	Technologists
75	63	50
55	43	30
67	55	45
75	60	48
80	65	51
84	65	55

Allgemeine Hochbaukunde des Handbuches der Architektur, Erster Teil, 5. Band: Die Bauführung; Stuttgart, 1901

Klassen der Bauausführungen	Betrag des Honorars in Prozenten des Kostenanschlages bei einer Summe von Mark:										
	unter 5000	5000 bis 10000	10000 bis 20000	20000 bis 30000	30000 bis 50000	50000 bis 75000	75000 bis 100000	100000 bis 150000	150000 bis 300000	300000 bis 600000	600000 bis 1000000
I	5,0	4,7	4,35	4,0	3,8	3,4	3,1	2,85	2,6	2,2	2,0
II	6,5	6,1	5,65	5,3	5,0	4,5	4,1	3,85	3,6	3,3	3,0
III	8,0	7,4	6,7	6,25	6,0	5,5	5,1	4,85	4,6	4,3	4,0
IV	9,5	9,1	8,5	8,0	7,75	7,1	6,6	6,3	6,0	5,5	5,0
V	11,0	10,4	9,8	9,3	8,9	8,4	7,9	7,6	7,2	6,6	6,0
VI	bis 5000	5000 bis 10000	10000 bis 20000	20000 bis 40000	40000 bis 60000	60000 bis 90000	90000 bis 120000	120000 bis 150000	150000 bis 200000	200000 bis 300000	
		15,0	13,45	12,00	10,7	9,4	8,2	7,1	6,15	5,3	4,55

Bei höheren als den hier aufgeführten Bausummen soll der Prozentsatz nach dem Gesetz der vorstehenden Tabelle weiter abgemindert werden.

§ 6. Honorar für einzelne Leistungen.

Das Honorar verteilt sich auf die einzelnen Leistungen mit der Maßgabe, daß für mehrere Einzelleistungen desselben Auftrages die Prozentsätze zusammenzurechnen sind.

Leistungen	Betrag des Honorars in Prozenten der Kostenanschlagssumme bei einer Kostenanschlagssumme von Mark:										
	unter 5000	5000 bis 10000	10000 bis 20000	20000 bis 30000	30000 bis 50000	50000 bis 75000	75000 bis 100000	100000 bis 150000	150000 bis 300000	300000 bis 600000	600000 bis 1000000
I. Bauklasse	Allgemeiner Entwurf, Skizze . . .	0,7	0,6	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3	0,25	0,2	
	Entwurf	1,0	1,0	0,95	0,85	0,8	0,7	0,65	0,6	0,5	0,4
	Arbeitszeichnungen und Details . . .	1,0	1,0	0,95	0,85	0,8	0,7	0,6	0,55	0,55	0,5
	Kostenanschlag	0,6	0,5	0,5	0,45	0,4	0,4	0,4	0,35	0,3	0,25
	Ausführung	1,2	1,15	1,05	1,0	1,0	0,9	0,85	0,75	0,7	0,6
	Abrechnung	0,5	0,45	0,4	0,35	0,3	0,3	0,3	0,25	0,2	0,2
Zusammen:	5,0	4,70	4,35	4,0	3,8	3,4	3,1	2,85	2,6	2,2	2,0
II. Bauklasse	Allgemeiner Entwurf, Skizze . . .	1,1	0,95	0,75	0,7	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3	0,25
	Entwurf	1,2	1,2	1,15	1,05	1,0	0,9	0,85	0,75	0,7	0,6
	Arbeitszeichnungen und Details . . .	1,4	1,4	1,3	1,25	1,2	1,1	1,0	0,95	0,9	0,8
	Kostenanschlag	0,7	0,6	0,6	0,55	0,5	0,5	0,4	0,4	0,35	0,3
	Ausführung	1,6	1,55	1,45	1,35	1,3	1,2	1,15	1,05	1,0	0,9
	Abrechnung	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,25	0,2
Zusammen:	6,5	6,1	5,65	5,3	5,0	4,5	4,1	3,85	3,6	3,3	3,0
III. Bauklasse	Allgemeiner Entwurf, Skizze . . .	1,4	2,2	0,9	0,75	0,7	0,6	0,5	0,45	0,4	0,3
	Entwurf	1,4	1,4	1,3	1,25	1,2	1,1	1,05	1,0	0,9	0,85
	Arbeitszeichnungen und Details . . .	2,0	1,95	1,85	1,75	1,7	1,6	1,5	1,45	1,4	1,3
	Kostenanschlag	0,7	0,6	0,6	0,55	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3
	Ausführung	2,0	1,85	1,65	1,55	1,5	1,4	1,35	1,25	1,20	1,1
	Abrechnung	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,25	0,25
Zusammen:	9,0	7,4	6,7	6,25	6,0	5,5	5,1	4,85	4,6	4,3	4,0

Leistungen	Betrag des Honorars in Prozenten der Kostenanschlagssumme bei einer Kostenanschlagssumme von Mark:										
	unter 5000	5000 bis 10000	10000 bis 20000	20000 bis 30000	30000 bis 50000	50000 bis 75000	75000 bis 100000	100000 bis 150000	150000 bis 300000	300000 bis 600000	600000 bis 1000000
IV. Bauklasse	Allgemeiner Entwurf, Skizze . . .	1,7	1,5	1,3	1,1	1,0	0,9	0,85	0,8	0,7	0,6
	Entwurf	1,6	1,6	1,5	1,45	1,4	1,3	1,2	1,15	1,1	1,0
	Arbeitszeichnungen und Details . . .	2,9	2,9	2,8	2,75	2,7	2,6	2,5	2,4	2,3	2,1
	Kostenanschlag	0,7	0,6	0,6	0,55	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3
	Ausführung	2,1	2,0	1,9	1,75	1,75	1,6	1,55	1,5	1,4	1,3
Abrechnung	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
Zusammen:	9,5	9,1	8,5	8,0	7,75	7,1	6,8	6,3	6,0	5,5	5,0
V. Bauklasse	Allgemeiner Entwurf, Skizze . . .	2,0	1,8	1,5	1,2	1,05	0,9	0,75	0,7	0,6	0,5
	Entwurf	1,7	1,7	1,65	1,65	1,6	1,5	1,4	1,35	1,3	1,2
	Arbeitszeichnungen und Details . . .	3,7	3,7	3,7	3,65	3,6	3,5	3,35	3,25	3,1	2,9
	Kostenanschlag	0,8	0,7	0,6	0,55	0,5	0,5	0,45	0,4	0,3	0,3
	Ausführung	2,2	2,0	1,9	1,85	1,8	1,7	1,6	1,55	1,5	1,4
Abrechnung	0,6	0,5	0,45	0,4	0,35	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
Zusammen:	11,0	10,4	9,8	9,3	8,9	8,4	7,9	7,6	7,2	6,6	6,0

Vf. Bauklasse.

Das Honorar verteilt sich auf die einzelnen Leistungen mit der Maßgabe, daß für mehrere Einzelleistungen desselben Auftrages die Prozentsätze zusammenzurechnen sind.

Leistungen	Betrag des Honorars in Prozenten der Kostenanschlagssumme bei einer Kostenanschlagssumme von Mark:										
	bis 5000	5000 bis 10000	10000 bis 20000	20000 bis 40000	40000 bis 60000	60000 bis 90000	90000 bis 120000	120000 bis 150000	150000 bis 200000	200000 bis 300000	
Skizze und Kostenüberschlag	1,5	1,2	1,0	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3	
Generelle Zeichnungen	2,0	1,9	1,8	1,7	1,6	1,5	1,4	1,3	1,2	1,0	
Detailzeichnungen	3,5	3,25	2,95	2,6	2,2	1,9	1,55	1,3	1,0	0,9	
Spezialanschlag	1,0	0,8	0,75	0,7	0,6	0,5	0,45	0,35	0,3	0,25	
Generelle Leitung des Aufstellens . . .	1,0	1,0	0,9	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	
Spezielle Leitung des Aufstellens . . .	5,0	4,5	4,0	3,5	3,0	2,5	2,1	1,8	1,6	1,4	
Abrechnung	1,0	0,8	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	
Zusammen:	15,0	13,45	12,0	10,7	9,4	8,2	7,1	6,15	5,3	4,35	

§ 7. Bedingungen für die Honorarberechnung.

a) Solange in den Anfängen einer der Bausummenstufen das Honorar, berechnet nach dem Prozentsatz dieser Stufe, einen kleineren Betrag ergibt, als der Höchstbetrag des Honorars der vorhergehenden Stufe, berechnet nach deren Prozentsatz, bildet dieser Höchstbetrag das Honorar.

b) Um- und Anbauten sind, sobald ein besonderer Entwurf hierzu erforderlich ist, um 1/4 höher sobald kein Entwurf hierzu nötig ist, um 1/4 niedriger zu berechnen, als die Tabelle für Neubauten feststellt.

c) Umfaßt ein Bauauftrag mehrere verschiedenen Klassen angehörige Bauwerke, so darf das Honorar für ein jedes derselben nach den Bauklassen getrennt berechnet werden. Insbesondere dürfen Gegenstände der V. Bauklasse, wenn sie in dem ursprünglichen Entwürfe nicht vorgesehen sind und bei der Klassifizierung desselben nicht berücksichtigt sind, getrennt nach der V. Bauklasse berechnet werden.

K br. 15.660 god. 1876.

Cje-nik,

koji je austrijsansko društvo inženirah prihvatilo kao honorar za iz-

radko dolično izvedbu gradnjah, spadajućih u arhitektoničku struku.

Naznačenje raznih vrstih sgradah prema njihovoj svrsi i umjotnoj izradbi u pet kategorijah razredjenih, za koje se mimo stojeće pristojbe u postotkih gradjevno svoto kao honorar ustanovljuju.	
I. Kategorija.	
Obične gospodarstvene sgrade, spremišta, prodavaonice, jastionice, kolodvorske muzgrade, priv. izložbene sgrade itd., predionice, tkanice, sladorane, staklane, porculanare, lijevionice, strojarnice, ladanjsko i gradsko kuće, — sve ove vrsti sgradah od najjednostavnijega sustava.	
II. Kategorija.	
Štalo bolje vrsti, konjušnice, gore pod I. spomenuto sgrade, ako su obilatije ukrašene i ako im je sastav zapleteniji; postave (Glashäuser), gradjansko kuće bolje vrsti na ladanju, kuće za najam, jednostavne pučke učione, realke itd. posve jednostavne crkve, ubožnica, bolnice, porionice, kupališta, uze itd.; jednostavne vicenice.	
III. Kategorija.	
Sve uglednije gradjanske kuće i ljetovnici s osobitim nutrnjim iz- kitom, vrtni paviljoni, biljionice (Pflanzenhäuser), sve gore spomenuto javno sgrade u višjem arhitektoničkom slogu, ili s osobitom spravom za grijanje, ventilaciju itd. providjene; — nadalje višje učione, bogatije crkve i kapele, knjižnične dvorane, muzeji, lijevionice, pazari, burzo, kazališta, višje sudnice, vicenice u većih gradovih, sgrade za ministarstva, sabornice itd.	
IV. Kategorija.	
Kuće i ljetovnici sjajno urešeni, gradovi i palače, veliope crkve, sjajno društvene sgrade, kazališta, muzeji, vicenice, sabornice, sjajna ulazišta (Prachtthore) itd.	
V. Kategorija.	
Unutarnji i vanjski ukrasi, oltari, propovjedaonice, kostionice, kuće od orguljah, spomenici svake vrsti, ukrasi svake vrsti zdencah, oplato izvora, sjedišta u perivojih itd.	

Naznačaj posla	Honorar u postotkih proračunano gradjevno svoto, nako ova iznaša u forintih									
	1200 do 3000	3000 do 6000	6000 do 12000	12000 do 24000	24000 do 36000	36000 do 60000	60000 do 150000	150000 do 300000	preko 300000	
	0-7	0-6	0-5	0-5	0-4	0-3	0-3	0-25	0-2	0-2
Proert (Skizze)	0-7	0-6	0-5	0-5	0-4	0-3	0-3	0-25	0-2	0-2
Nacrt (Entwurf)	1-0	1-0	0-9	0-8	0-7	0-6	0-5	0-4	0-4	0-4
Detaljni nacrti	1-0	1-0	0-9	0-8	0-7	0-6	0-55	0-5	0-4	0-4
Detaljni proračun troškovah	0-6	0-5	0-5	0-4	0-4	0-4	0-3	0-25	0-2	0-2
Ravnanje gradnje	1-2	1-1	1-0	1-0	0-9	0-8	0-7	0-6	0-6	0-6
Prigledanje	0-5	0-4	0-4	0-3	0-3	0-3	0-25	0-2	0-2	0-2
Ukupno	5-0	4-6	4-2	3-8	3-4	3-0	2-6	2-2	2-0	2-0
Proert	1-1	0-9	0-7	0-6	0-5	0-4	0-4	0-3	0-25	0-2
Nacrt	1-2	1-2	1-1	1-0	0-9	0-8	0-7	0-7	0-6	0-6
Detaljni nacrti	1-4	1-4	1-3	1-2	1-1	1-0	0-9	0-9	0-8	0-8
Detaljni proračun troškovah	0-7	0-6	0-6	0-5	0-5	0-4	0-35	0-3	0-25	0-25
Ravnanje gradnje	1-6	1-5	1-4	1-3	1-2	1-1	1-0	0-9	0-9	0-9
Prigledanje	0-5	0-4	0-4	0-4	0-3	0-3	0-25	0-2	0-2	0-2
Ukupno	6-5	6-0	5-5	5-0	4-5	4-0	3-6	3-3	3-0	3-0
Proert	1-4	1-1	0-8	0-7	0-6	0-5	0-4	0-4	0-3	0-3
Nacrt	1-4	1-4	1-3	1-2	1-1	1-0	0-9	0-85	0-8	0-8
Detaljni nacrt	2-0	1-9	1-8	1-7	1-6	1-5	1-4	1-4	1-3	1-3
Detaljni proračun troškovah	0-7	0-6	0-6	0-5	0-5	0-4	0-4	0-3	0-25	0-25
Ravnanje gradnje	2-0	1-8	1-6	1-5	1-4	1-3	1-2	1-1	1-1	1-1
Prigledanje	0-5	0-4	0-4	0-4	0-3	0-3	0-3	0-25	0-25	0-25
Ukupno	8-0	7-2	6-5	6-0	5-5	5-0	4-6	4-8	4-0	4-0
Proert	1-7	1-4	1-2	1-0	0-8	0-6	0-5	0-5	0-4	0-4
Nacrt	1-6	1-6	1-5	1-4	1-3	1-2	1-1	1-0	0-9	0-9
Detaljni nacrti	2-9	2-9	2-8	2-7	2-6	2-5	2-3	2-1	1-9	1-9
Detaljni proračun troškovah	0-7	0-6	0-6	0-5	0-5	0-4	0-4	0-3	0-3	0-3
Ravnanje gradnje	2-1	1-9	1-8	1-7	1-6	1-5	1-4	1-3	1-2	1-2
Prigledanje	0-5	0-5	0-4	0-4	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3
Ukupno	9-5	8-9	8-3	7-7	7-1	6-5	6-0	5-5	5-0	5-0
Proert	2-0	1-6	1-3	1-1	0-9	0-7	0-6	0-5	0-5	0-5
Nacrt	1-7	1-7	1-65	1-6	1-5	1-4	1-3	1-2	1-0	1-0
Detaljni nacrti	3-7	3-7	3-7	3-6	3-5	3-3	3-1	2-9	2-6	2-6
Detaljni proračun troškovah	0-8	0-7	0-6	0-5	0-5	0-5	0-4	0-3	0-3	0-3
Ravnanje gradnje	2-2	2-0	1-9	1-8	1-7	1-6	1-5	1-4	1-3	1-3
Prigledanje	0-6	0-5	0-45	0-4	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3
Ukupno	11-0	10-2	9-6	9-0	8-4	7-8	7-2	6-6	6-0	6-0

Scope of Architectural Services and Fees
CCA International Conference
Zagreb, Croatia
October 13-14, 2022

- 1924 *Honorarne odredbe: za sve tehničke radove inženjera, arhitekta i geometara, Udruženje jugoslovenskih inženjera i arhitekta - sekcija Ljubljana*
- 1946 *Rješenje o nagradama za inženjerske i arhitektonske radove (NN NRH)*
- Interne tablice i cjenici*
- 1991 *Priručnik za konzultantske usluge u investicijskoj izgradnji*

MARCEL BREUER, ARCHITECT
113 EAST 37th STREET · NEW YORK 16, N. Y. · TELEPHONE OREGON 9-1160

MARCEL BREUER, A. I. A.
WILLIAM W. LANDSBERG
ROLLAND D. THOMPSON
MARGARET FIRMAGE

NEW YORK,

May 4th
1953

Mr. Robert Perry Snower
229 Ward Parkway
Kansas City, Missouri

Dear Mr. Snower:

Your letter of April 26th arrived just as Mr. Breuer was leaving town, and he has asked that I write you.

He would be very interested to design a house for you, but whether or not it would be advisable from your point of view would depend upon the amount you have set for the house. Would it be possible for you to send us this information?

Mr. Breuer's fee is 15% of the cost of the building and furnishings. This includes plans, details and specifications of the special house he would design for you, suited to your particular needs and to the site you have selected. The other services Mr. Breuer will go into with you himself when he writes. However, this fee does not include the cost of blueprints, long distance telephone calls and travelling expenses.

In the event that you selected furniture from suppliers in New York, the full discount would be passed along to you. In the case, for example, of Knoll Associates, this would be 33 1/3%; of Herman Miller Furniture Co., 40%. Our fee would be based on the net cost of the furniture.

Mr. Breuer will return to the office later this week. As soon as we have the information about your budget he will write you himself. In the meantime, he has asked me to thank you for your interest in his work.

Sincerely yours,

Administrative Assistant

mf

CONNECTICUT OFFICE: WEST ROAD, NEW CANAAN, TELEPHONE 9-9785

SoAS & F Chronology in Croatia

- 1998 Croatian Chamber of Architects and Engineers est.
- 1999 Official Fee scales
- 2008 Law on Architectural and Engineering Services and Activities in Spatial Planning and Construction
- 2009 Croatian Chamber of Architects est.
- 2011-13 Amendments to the Spatial Planning and Building Law (Fee Scales become mandatory)

NN 85/1999 (18.8.1999.), Pravilnik o cijenama usluga

HRVATSKA KOMORA ARHITEKATA I INŽENJERA U GRADITELJSTVU

Na temelju članka 9. stavak 1. i 22. stavak 1. Zakona o hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu Skupština Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu ("Narodne novine" br. 47/98) na sjednici održanoj 22. srpnja 1999 godine donijela je:

PRAVILNIK O CIJENAMA USLUGA

GLAVA I

OPĆE ODREDBE

Područje primjene

Članak 1.

Ovim Pravilnikom uređuje se obračun naknade za rad arhitekata i inženjera (izvršitelja) za poslove izrade dokumenata prostornog uređenja, izrade projekata i tehničkog savjetovanja investitora i nadzora nad gradnjom

Poslovi

Članak 2.

(1) Pri izradi dokumenata prostornog uređenja sadržaj i standardi izrade prostornih planova propisani su Zakonom o prostornom uređenju i Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova.

Svrha usluge je izrada prostornih planova kojima se određuju svrhovita organizacija, korištenje i namjena prostora te mjerila i smjernice za uređenje i zaštitu prostora županija, Grada Zagreba, općina i gradova te izrada stručnih podloga za izdavanje lokacijskih dozvola.

(2) Pri izradi projekata poslovi obuhvaćeni opisom poslova podijeljeni su na osnovne i dodatne poslove:

- Osnovni poslovi obuhvaćaju poslove nužne za izvršenje ugovora. Sadržajno međuzavisni osnovni poslovi obuhvaćeni su zaokruženim fazama poslova,

- Dodatni poslovi mogu se obaviti uz osnovne poslove ili umjesto njih ako su za izvršenje ugovora postavljeni posebni zahtjevi koji su izvan osnovnih poslova ili ih zamjenjuju. Oni su zasebno prikazani u opisu poslova. Dodatni poslovi jednog opisa poslova mogu biti ugovoreni i u okviru drugih opisa poslova ili drugih faza poslova u kojima nisu navedeni, ako tamo ne predstavljaju osnovne poslove.

Definiranje pojmova

Članak 3.

Pojedini pojmovi upotrebljeni u ovom Pravilniku imaju značenja:

Unutarnje uređenje je unutarnje oblikovanje ili gradnja unutarnjih prostorija bez znatnih zahvata u

Proračunska vrijednost prosječno opremljene građevine

Post. zgr.	Bolnice	Osn. škole	Sr. škole	Vrtići	Sp. dvor.	Ob. kuće	Stamb. niz	Višest. zgr.	Hoteli	Ind. obj.
85.1 % GRAĐENJE										
Grupa troškova 300 %										
310		2,5								32.000
320		6,5								83.200
330		29,1								372.480
340		15								192.000
350		17								217.600
360		12,6								161.280
370		0,3								3.840
390		2,1								26.880
Troškovi kn / m²										
Od 2.650										
Srednji 3.200										
Do 3.550										
Broj bruto kvadratnih m.										
400										
Moj izbor troškova / m ²										
3.200										
Okvirni troškovi										
1.280.000										
INSTALACIJE 14.9 %										
Grupa troškova 400 %										
410		5,9								75.520
420		6,3								80.640
430		0								0
440		2,2								28.160
450		0,4								5.120
460		0								0
470		0								0
480		0								0
490		0								0

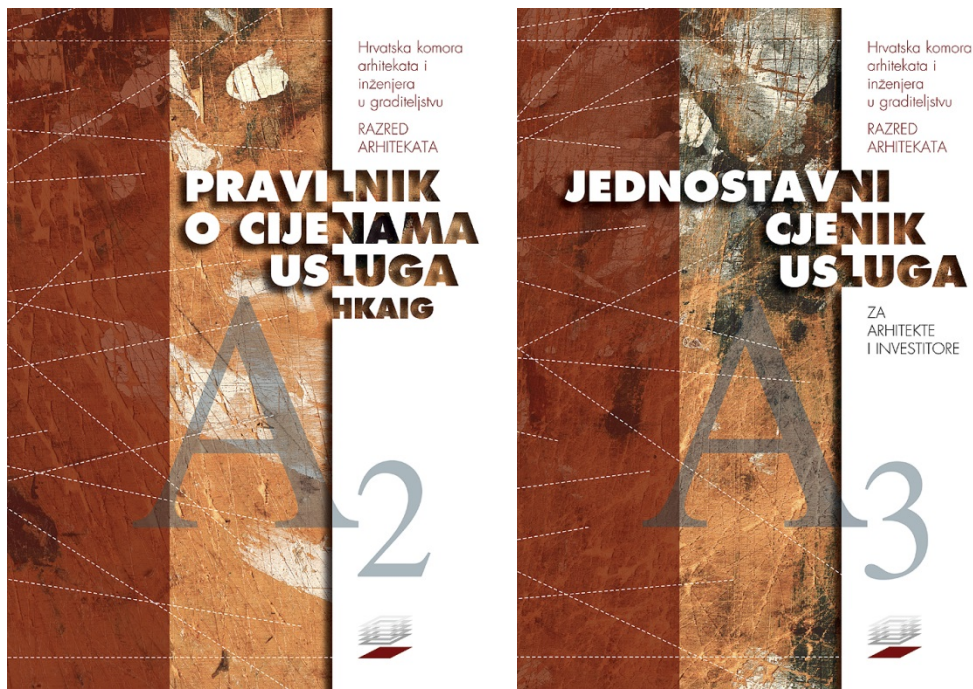
Tečaj Preračunaj u € **7,80** Cijene u Njemačkoj

Gradnje ukupno: **1.089.280** ili **85,1 %**

Instalacije ukupno: **189.440** ili **14,8 %**

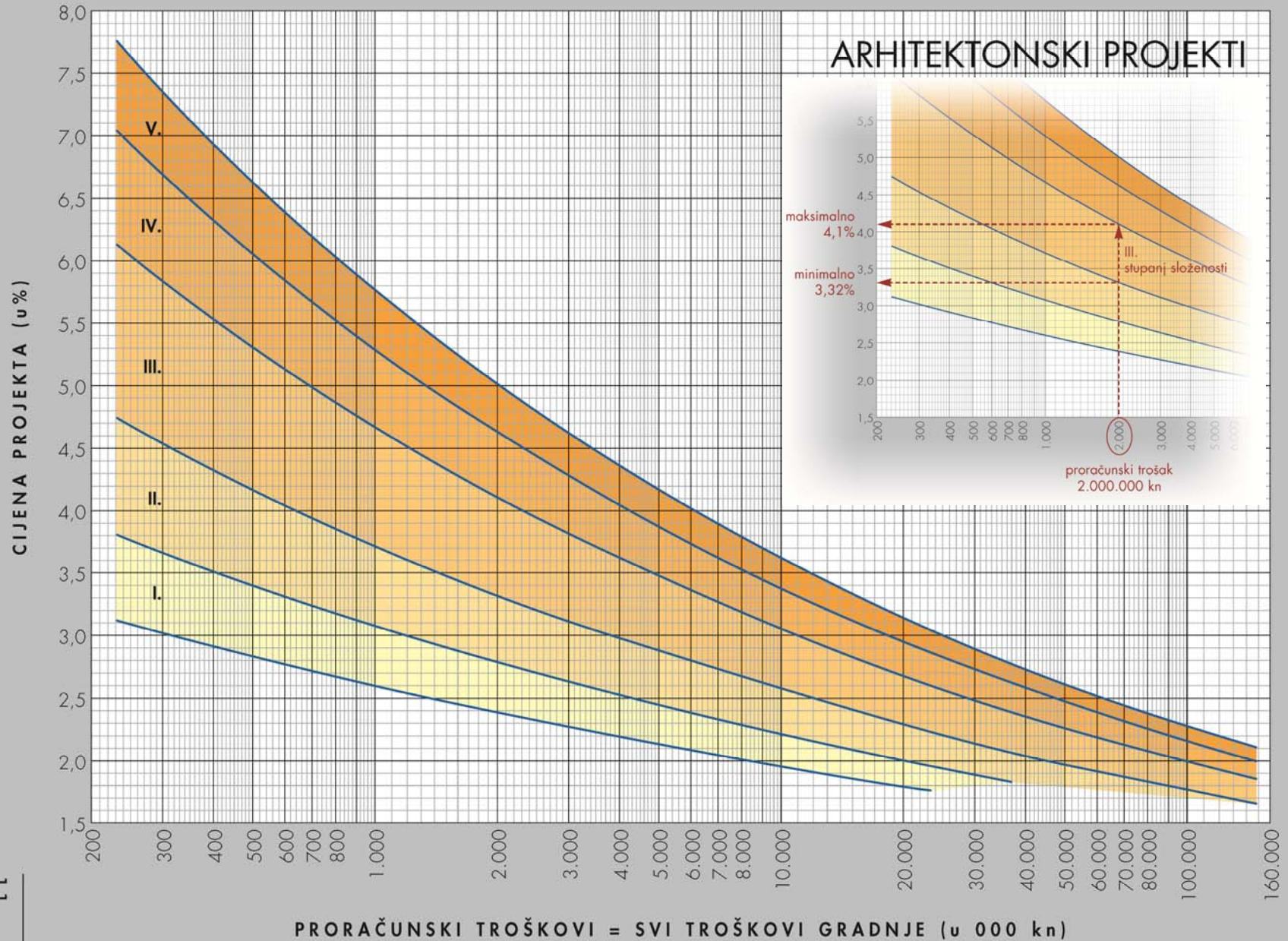
Ukupno 99,9 %

Dostajem Gotovo

1999 Fee Scales Bylaws (CCA), Interpolation Curves

Pokazatelji troškova građenja - 2014

Procentualni udio grupa troškova 2. razine u troškovima grupe i ukupnim troškovima zgrade

Vrsta zgrada	Grupa troškova 2. razina	%	Poslovne zgrade srednjeg standarda		Bolinice		Osnovne škole i opće srednje škole		Srednje strukovne škole		Vrtići srednji standard		Športske dvorane (27/45)		Obiteljske kuće jednostavnog standarda		Stambeni nizovi srednjeg standarda		Višestambene zgrade srednjeg standarda		Dmovi za starije		Hoteli srednjeg standarda		Industrijski proizvodni objekti		
			u grupi	ukupno	u grupi	ukupno	u grupi	ukupno	u grupi	ukupno	u grupi	ukupno	u grupi	ukupno	u grupi	ukupno	u grupi	ukupno	u grupi	ukupno	u grupi	ukupno	u grupi	ukupno	u grupi	ukupno	
300	Zgrada - građevinska konstrukcija																										
310	Građevna jama		1,6	1,2	3,1	2,0	1,9	1,5	2,7	2,0	0,4	0,3	2,5	2,0	3,5	3,0	2,2	1,8	4,4	3,6	2,5	1,7	3,2	2,2	3,2	2,4	
320	Temeljenje		10,0	7,6	12,0	7,9	12,9	10,2	11,9	8,7	15,9	12,8	16,0	12,7	8,7	7,4	9,7	7,9	6,9	5,7	18,2	12,7	6,5	4,4	17,4	13,1	
330	Vanjski zidovi		33,7	25,7	22,1	14,5	30,5	24,1	26,0	18,9	29,6	23,8	21,4	16,9	34,5	29,4	33,4	27,2	28,1	23,0	21,4	14,9	17,9	12,2	25,7	19,4	
340	Unutarnji zidovi		18,1	13,8	24,1	15,8	15,4	12,2	16,1	11,7	18,7	15,1	13,3	10,5	14,6	12,5	20,3	16,5	18,5	15,1	24,8	17,2	24,2	16,4	11,5	8,6	
350	Stropovi		19,2	14,6	15,7	10,3	13,5	10,6	11,8	8,6	6,2	5,0	5,9	4,7	20,1	17,1	19,9	16,2	24,9	20,4	9,2	6,4	22,9	15,6	14,9	11,2	
360	Krovovi		11,1	8,5	14,0	9,2	18,2	14,4	24,4	17,8	23,6	19,0	29,9	23,6	16,4	14,0	11,9	9,7	11,4	9,3	18,2	12,7	7,6	5,2	24,9	18,7	
370	Građevinske ugradnje		1,3	1,0	4,9	3,2	2,3	1,8	2,1	1,5	2,6	2,1	6,1	4,8	0,6	0,5	0	0,0	0,8	0,7	1,0	0,7	14	9,6	0,7	0,5	
390	Ostale građevinske konstrukcije		5,0	3,8	4,1	2,7	5,3	4,1	5,0	3,6	3,0	2,4	4,9	3,9	1,6	1,4	2,6	2,1	5,0	4,1	4,7	3,3	3,7	2,5	1,7	1,3	
	Ukupno		100,0	76,2	100,0	65,6	100,0	78,9	100,0	72,8	100,0	80,5	100,0	79,1	100,0	85,3	100,0	81,4	100,0	81,9	100,0	69,6	100,0	68,1	100,0	75,2	
400	Instalacije																										
410	Odvodnja, vodovod, plin		15,50	3,7	15,3	5,2	17,4	3,7	16,5	4,5	26,3	5,1	24,2	5,1	34,2	5,0	35,0	6,5	33,8	6,1	30,5	9,3	25,3	8,1	14,0	3,5	
420	Grijanje		22,90	5,5	13,1	4,5	24,1	5,1	18,0	4,9	30,2	5,9	28,4	5,9	42,8	6,3	36,0	6,7	26,8	4,9	15,1	4,6	18,7	5,9	18,6	4,6	
430	Instalacije za obradu zraka		10,60	2,5	15,0	5,2	9,6	2,0	14,8	4,0	9,5	1,9	15,9	3,3	0	0,0	6,8	1,3	7,2	1,3	8,8	2,6	15,5	5,0	16,8	4,2	
440	Jaka struja		33,70	8,0	27,5	9,5	32,3	6,8	25,3	6,9	27,7	5,4	22,2	4,7	19,5	2,9	19,2	3,6	18,5	3,4	24,2	7,3	16,6	5,2	31,6	7,8	
450	Telekomunikacijske i informacijske instalacije		11,30	2,7	9,1	3,1	5,7	1,2	5,6	1,5	4,0	0,8	4,2	0,9	3,5	0,5	2,9	0,5	4,1	0,7	11,5	3,5	2,9	1,0	0,7	0,2	
460	Transportni uređaji		2,20	0,5	4,1	1,4	3,3	0,7	3,0	0,8	-	-	1,1	0,2	-	-	-	-	9,4	1,7	3,3	1,0	8,4	2,7	17,4	4,3	
470	Posebna postrojenja za korištenje		2,30	0,5	13,0	4,5	3,8	0,8	10,0	2,7	2,1	0,4	2,6	0,5	-	-	-	-	0,2	0,0	6,2	1,9	12,2	3,9	0,9	0,2	
480	Automatika zgrade		1,20	0,3	2,8	1,0	1,5	0,3	6,6	1,8	-	-	1,0	0,2	-	-	-	-	-	-	0,2	0,1	-	-	-	-	
490	Ostale instalacije		0,30	0,1	0,1	0,0	2,3	0,5	0,2	0,1	0,2	0,0	0,4	0,1	-	-	0,1	-	-	-	0,2	0,1	0,4	0,1	-	-	
	Ukupno		100,0	23,8	100,0	34,4	100,0	21,1	100,0	27,2	100,0	19,5	100,0	20,9	100,0	14,7	100,0	18,6	100,0	18,1	100,0	30,4	100,0	31,9	100,0	24,8	
Hrvatska	Troškovi građenja kn (€)/m2 bruto površine, procjena, bez PDV-a		kn	€kn	kn	€kn	kn	€kn	kn	€kn	kn	€kn	kn	€kn	kn	€kn	kn	€kn	kn	€kn	kn	€kn	kn	€kn	kn	€kn	
	od		4.500	600	6.100	813	4.600	613	4.400	587	4.500	600	5.100	680	2.800	373	2.900	387	2.900	387	3.950	527	5.350	713	2.800	373	
	srednji		5.250	700	7.300	973	5.550	740	5.500	733	5.250	700	6.150	820	3.000	400	3.150	420	3.350	447	4.550	607	6.300	840	3400	453	
	do		6.350	847	9.600	1.280	6.500	867	7.100	947	6.150	820	7.100	947	3.300	440	3.550	473	4.000	533	5.300	707	8.650	1.153	3.750	500	

7,5 1€=7,50 kn, I kvartal 2013

faktor 0,60

Tablica je izrađena na temelju podataka iz knjige "Baukosten 2013" (Troškovi gradnje 2013), Baukosteninformationszentrum Deutscher Architektenkammern, Stuttgart. Podaci mogu poslužiti kao orijentacija prilikom proračuna okvirnih troškova u ranim fazama projekta kad postoje samo programski podaci o građevini.

Pripremio: Zlatko Hanžek, ovl.arh., I kvartal 2014

SoAS & F Chronology in Croatia (cont'd)

- 1998 Croatian Chamber of Architects and Engineers est.
- 1999 Official Fee scales
- 2008 Law on Architectural and Engineering Services and Activities in Spatial Planning and Construction
- 2009 Croatian Chamber of Architects established
- 2011-13 Amendments to the Spatial Planning and Building Law (Fee Scales become mandatory)
- 2011-12 Croatian Competition Agency's procedure vs. Chambers
- 2013/14 new Architectural Services Standards Bylaws**
- 2014 IPSOS survey on Architects' Average Hourly Rates in 2013, then 2017, 2018

What next?...

2014 Total Man-Hours/Project Indicative Calc. Table CCA)

Tablica 14. Broj norma sati (Ns) za izračun cijena usluga za osnovne poslove arhitektonskog projektiranja zgrada

Vrijednost proračunskih troškova, I (HRK)	Stupanj složenosti										
	I		II		III		IV		V		
	od	do	od	do	od	do	od	do	od	do	
	m0,00	120,00	190,00	190,00	290,00	290,00	500,00	500,00	650,00	650,00	0078
	n	0,87	600,85	630,85	630,83	710,83	710,81	450,81	450,80	520,80	520,79

% Distribution per Design Phases

Tablica 15. Vrednovanje osnovnih poslova u projektu zgrada

Arhitektonski projekti zgrada

Faza	Osnovni posao	%	150.000	220.000	370.000	740.000	1.100.000	1.500.000	2.200.000	3.700.000	7.400.000	11.000.000	15.000.000	22.000.000	37.000.000	74.000.000	111.000.000	150.000.000
1.	Provjera zadatka	3	41	57	91	166	235	309	432	681	1.249	1.768	2.320	3.244	5.747	11.213	15.745	20.258
2.	Idejno rješenje	7	51	71	111	202	283	369	513	800	1.448	2.034	2.652	3.682	6.277	12.837	17.860	22.824
3.	Idejni projekt	20	51	71	111	202	283	369	513	800	1.448	2.034	2.652	3.682	6.277	12.837	17.860	22.824
4.	Lokacijska dozvola	3	62	86	133	237	331	429	591	913	1.632	2.274	2.948	4.062	6.277	12.837	17.860	22.824
5.	Glavni projekt	24	62	86	133	237	331	429	591	913	1.632	2.274	2.948	4.062	6.277	12.837	17.860	22.824
6.	Građevna dozvola	3	82	112	172	302	417	536	733	1.119	1.968	2.718	3.499	4.779	7.299	12.837	17.860	22.824
7.	Izvedbeni projekt	32	82	112	172	302	417	536	733	1.119	1.968	2.718	3.499	4.779	7.299	12.837	17.860	22.824
8.	Troškovnik	8	96	130	198	346	476	611	831	1.264	2.208	3.038	3.900	5.309	8.069	14.100	19.544	26.906

Kalkulacija troškova za izračun cijene norma sata projektanata

Srpanj 2013.

	suradnik	projektant 1	odgovorni projektant	vodeći projektant	kn	kn
	kn	kn	kn	kn	kn	kn
Faktor plaća (bruto 2/neto)	1,71	1,79	1,93	2,06	2,19	2,28
Plaća bruto2	10.240,38	14.325,49	19.272,33	24.726,87	32.908,69	41.090,51
Plaća (neto prosječna plaća/mjesec)	6.000,00	8.000,00	10.000,00	12.000,00	15.000,00	18.000,00
bruto1	8.889,22	12.435,32	16.729,45	21.464,30	28.566,57	35.668,84
bruto 2	10.240,38	14.325,49	19.272,33	24.726,87	32.908,69	41.090,51
Godišnja plaća neto	72.000,00	96.000,00	120.000,00	144.000,00	180.000,00	216.000,00
Godišnji troškovi						
1 Plaća s doprinosima (bruto2)	122.884,56	171.905,88	231.267,96	296.722,44	394.904,28	493.086,12
2 Prehrana	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00
3 Prijevoz na posao	3.600,00	3.600,00	3.600,00	3.600,00	3.600,00	3.600,00
4 Regres	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
5 Putni troškovi (kilometri - 1500 godišnje)	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00
6 Putni troškovi (dnevnice - 3/godišnje)	510,00	510,00	510,00	510,00	510,00	510,00
7 Računovodstvene usluge	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00
8 Troškovi platnog prometa	1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00
9 Članarine	2.500,00	2.500,00	2.500,00	2.500,00	2.500,00	2.500,00
10 Osiguranje djelatnosti	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00
11 Obrtni troškovi (prostor) (15m2/ osoba a 75 kn/m2x 12)	13.500,00	13.500,00	13.500,00	13.500,00	13.500,00	13.500,00
12 Troškovi čišćenja	4.800,00	4.800,00	4.800,00	4.800,00	4.800,00	4.800,00
13 Troškovi osiguranja prostora i opreme	2.400,00	2.400,00	2.400,00	2.400,00	2.400,00	2.400,00
14 Telefonski troškovi	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00
15 Internet	2.400,00	2.400,00	2.400,00	2.400,00	2.400,00	2.400,00
16 Računalna strojna oprema	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
17 Računalna programska oprema	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
18 Uredski materijal	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00
19 Stručna literatura + stručno usavršavanje	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00
20 Sitni inventar	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00	3.500,00
21 Manji popravci	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
Ukupno	227.294,56	276.315,88	335.677,96	401.132,44	499.314,28	597.496,12
Neraspoređena sredstva - dobit (10%)	22.729,46	27.631,59	33.567,80	40.113,24	49.931,43	59.749,61
Porez na dobit (25% + 18% prirez)	6.705,19	8.151,32	9.902,50	11.833,41	14.729,77	17.626,14
Sveukupno troškovi	256.729,21	312.098,79	379.148,26	453.079,09	563.975,48	674.871,87
Broj efektivnih sati/ godišnje	1.704	1.704	1.704	1.704	1.704	1.704
Akvizicija posla (20% broja efektivnih sati)	-341	-341	-341	-341	-341	-341
Broj efektivnih sati za obračun	1.363	1.363	1.363	1.363	1.363	1.363
Cijena norma sata projektanta	188	229	278	332	414	495
Opći faktor ureda (troškovi/neto plaća)	3,57	3,25	3,16	3,15	3,13	3,12

CNs, vodič za izračun cijene norma sata ovlaštenih arhitekata i inženjera, i. 2.0

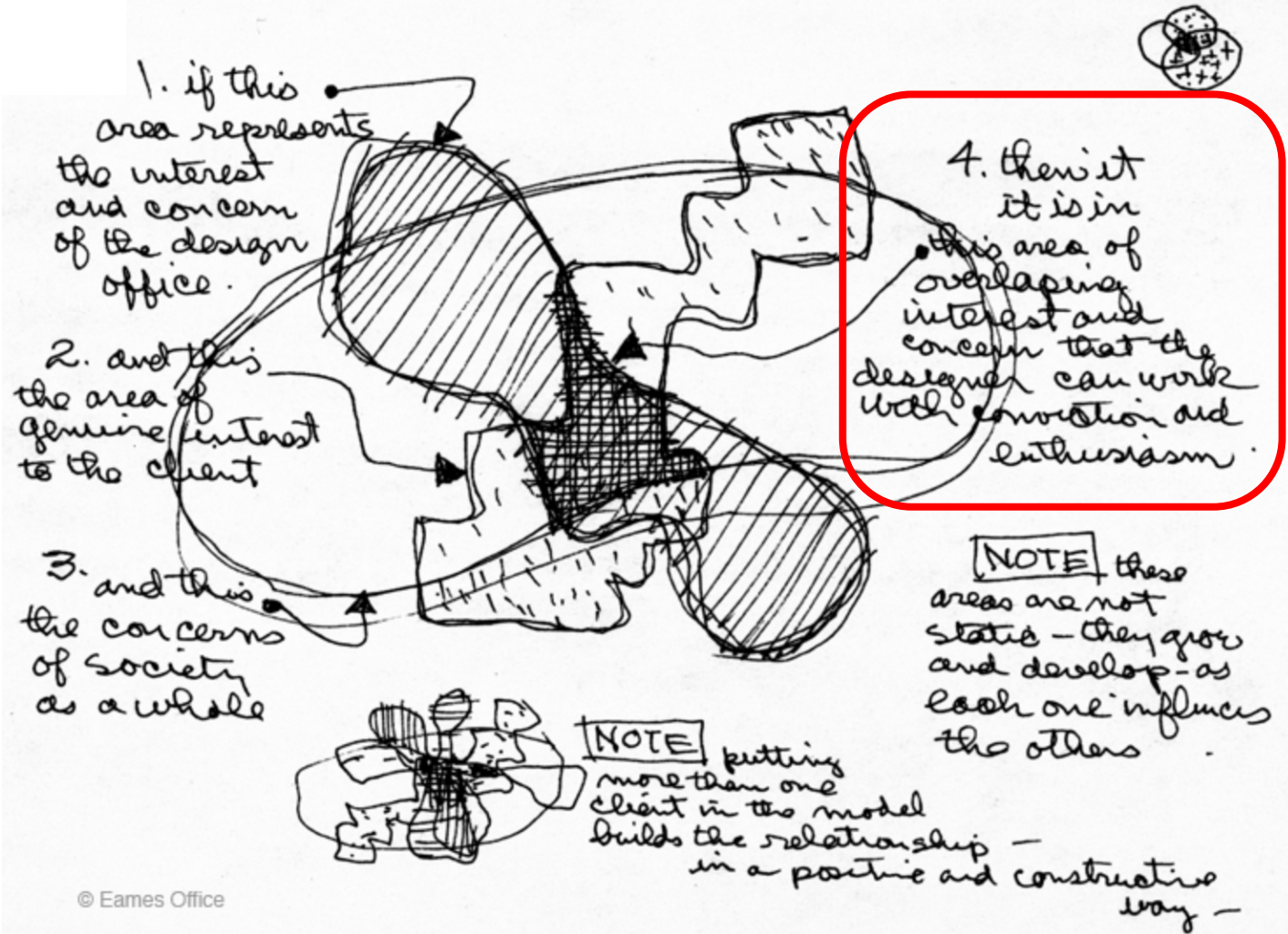
Datoteka Izračun Postavke Pomoć

Planirani trošak plaće			Planirani troškovi ureda			Planirani proizvodni sati			
	%	ukupno	kn/mj	uk/god	h-d	god			
Neto plaća	<input type="text" value="20"/>	10.000,00	Troškovi radnog prostora	<input type="text" value="900"/>	10.800,00	Tjedni fond sati × 52 tjedna	<input type="text" value="40"/>	2.080	
Doprinos za mirovin., 1.i 2. st. %	<input type="text" value="20"/>	3.154,44	Telefon, Internet, GSM	<input type="text" value="700"/>	8.400,00	Bolovanja i slobodni dani	<input type="text" value="10"/>	80	
Osobni odbici	<input type="text" value="1"/>	2.600,00	Prehrana i prijevoz	<input type="text" value="860"/>	10.320,00	Godišnji odmor, dana	<input type="text" value="24"/>	192	
Faktor, osnovni i ... (1 + ...)	<input type="text" value="1"/>	2.600,00	Automobil, npr. 150 km × 2 kn	<input type="text" value="300"/>	3.600,00	Drž. praznici i neradni dani	<input type="text" value="10"/>	80	
O.s. odbitak -> porez, osnovica	<input type="text" value="2.600"/>	10.017,76	Računovodstvo i platni promet	<input type="text" value="450"/>	5.400,00	Stručno usavršavanje, dana	<input type="text" value="5"/>	40	
1. stopa poreza do:	<input type="text" value="2.200"/>	<input type="text" value="12"/>	264,00	Čišćenje i sitan inventar	<input type="text" value="1.000"/>	12.000,00	Sl. put - traženje posla, dana	<input type="text" value="5"/>	40
2. stopa poreza do:	<input type="text" value="13.200"/>	<input type="text" value="25"/>	1.954,44	Računalna oprema i softver	<input type="text" value="1.000"/>	12.000,00	Proizvodni sati, godišnje:		
3. stopa poreza, iznad 13.200 kn	<input type="text" value="40"/>	<input type="text" value="00"/>	00,00	Osiguranje	<input type="text" value="400"/>	4.800,00	<input type="text" value="1.648"/>	1.648	
Prerez, lokalni porez, %	<input type="text" value="18"/>	<input type="text" value="399"/>	399,32	Dnevnice, 3 × 170	<input type="text" value="510"/>	6.120,00	Dobit, %	<input type="text" value="5"/>	
Bruto 1 ili osobni bruto:		15.772,20	Ostali troškovi - mjesečno	<input type="text" value="100"/>	1.200,00	Porez na dobit %	<input type="text" value="20"/>		
Doprinos za zdravstveno, %	<input type="text" value="13"/>	2.050,39	Članarine, godišnje	<input type="text" value="1.800"/>	1.800,00	Ukupni troškovi:	299.975.00		
Doprinos za slučaj ozljede, %	<input type="text" value="0,5"/>	78,86	Uredski materijal, godišnje	<input type="text" value="2.000"/>	2.000,00	Faktor	Cijena norma sata kn:		
Doprinos za zapošljavanje, %	<input type="text" value="1,7"/>	268,13	Literatura i obrazov. godišnje	<input type="text" value="2.000"/>	2.000,00	<input type="text" value="2,50"/>	182		
Bruto 2 ili trošak plaće:		18.169,58	Naknade i regres, godišnje	<input type="text" value="1.000"/>	1.000,00				
Trošak plaće, godišnje:		218.035,00	Ostali troškovi, godišnje	<input type="text" value="500"/>	500,00				
			Trošak ureda, godišnje:	<input type="text" value="0"/>	81.940,00				

Issues affecting...

- quality of architecture
- scope of service and expected standards
- quality of design documentation
- PII issues, responsibility, accountability,...
- business culture and office management, churn rates
- financial security and success, profitability, earnings
- private clients
- commercial clients (developers, large-scale investments, etc...)
- foreign clients (different biz and prof. traditions, expectations...)
- public procurement...
- public architectural competition commissions (PP)
- public authority budgeting (project documentation)
- price dumping
- architectural market structure (SMEs)
- etc...

Charles and Ray Eames' Venn diagram describing the economic relationship between architect, client and society. Where the interests of the practice coincide with the needs of the client and the wider needs of society is the 'sweet spot' where **fee earning work** resides, the *area of overlapping interest and concern that the designer can work with conviction and enthusiasm.*

Price is what you pay. Value is what you get.

Warren Buffett

When you go out into the world and when people discuss value for money, count the number of times people go on to discuss value.

Dalibor Vesely

Value is more expensive than price.

Anon. (?)

Quantum merit?